

Ole og Hedalen Vel

Skammestein 13.06.2025

Til: Norges vassdrags- og energidirektorat
For: Anders Kvaløy Olsen

Olevatn – Vedr. Øystre Slidre kommunes konsesjonssøknad om økt uttak av vann til Beitostølen

Ole og Hedalen vel viser til Øystre Slidre kommunes konsesjonssøknad om å få adgang til økt tapping av vann fra Olevatn, samt informasjon om saken på NVEs hjemmeside. Vi har følgende kommentarer til søknaden:

Vann som i utgangspunktet skal renne i Oleåne, videre til Javnin og deretter over i Vindin, skal etter planen bli ledet i rør til Beitostølen. Der skal det renses og ende i Øyangen. Tapping av mer vann fra Olevatn vil etter vårt syn få konsekvenser for vassdraget fra og med Olevatnet. Det at vannføringen reduseres vil påvirke vassdraget hva angår fiske, gyteforhold og mikroorganismer.

Av søknaden går det fram at ØSK ønsker følgende reguleringsgrenser i Olevatn:
Laveste regulerte vannstand (LRV): kote 977,7
Høyeste regulerte vannstand (HRV): kote 978,2

Forskjellen blir altså 50 cm. Det fremstår som noe usikkert hva som blir den reelle økningen fra dagens nivå, 30 cm eller 20 cm. Et sentralt spørsmål er hva konsekvensene av en slik senkning blir for miljøet i Olevatnet og miljøet rundt, samt redusert vannføring i vassdraget Oleåne til Javnin og videre nedover:

- **Mindre overflateareal av Olevatnet som følge av senking av vannstanden.** Det er vanskelig å se at kommunen har belyst tydelig nok at Ole generelt er et grunt vann. Det har vært hevdet at dagens vannuttak er for stort i forhold til hva vannet kan tåle.

Siden Olevatn er så grunt vil økt vannuttak medføre at senking av vannstanden vil føre til at vannet vil trekke seg tilbake og det vil oppstå flere og lengre strender. Dette gjelder i første rekke østre del, men også betydelige deler i midtre og vestre del. Kommunen burde vise et kart hvordan vannet vil se ut ved laveste vannstand. Et slikt kart bør også vise kotene under laveste vannstand.

- **Miljøet i vannet og rundt vannet.** Vi mener at økt vannuttak vil medføre økt temperatur i vannet. Blir temperaturen i vannet høyere enn 18 grader søker ørreten ned på dypere vann. Dette kan få konsekvenser for fisket, og mattilgang for ørreten. Øket temperatur vil også få konsekvenser for mikroorganismer, krepsedyr osv.

Tidvis senking av vannstand mener vi vil få umiddelbare konsekvenser for nærliggende natur. I første rekke bør dreneringseffekten omtales, samt uttørking i strandsonen. Langs hele Olevatn er det gode multemyrer og våtmarksbiotoper som vil bli påvirket, herunder antagelig rødlistede arter. Sør-øst for Olevatn er det

Ole og Hedalen Vel

store myrområder (området mellom Oleåni og Olestølen). Vi er bekymret for at disse kan stå i fare for å dreneres ut ved økt nedtapping. Dette bør konsekvensutredes.

Med kommunens planer om videre storstilt utbygging av Beitostølen, er det kortsiktig at kommunen ikke belyser alternative vannkilder. Hvis kommunen ikke kan belyse dette, bør en konsekvens være at byggevirksomheten reduseres i forhold til vanntilførselen.

Vanntilførselen fra Olevatnet til Beitostølen er sårbar. Allerede nå overskrides eksisterende konsesjonsbestemmelser. At vannstanden tidvis kan senkes noe, vil etter vår mening ikke oppfylle kravene til sikker vannforsyning til Beitostølen. Ønsker kommunen å gjennomføre de store utbyggingsprosjektene må kommunen utrede alternative vannkilder.

Rundt hele Olevann er det beitedyr, i dag fortrinnsvis sauer og geiter. Konsentrasjonen av beitedyrene er selvfølgelig ved Olestølene som har aktiv stølsdrift. Beiteområdene strekker seg fra stølbygningene og ned til Ole. Kommunen arbeider med planer om beitefremmende tiltak og en beitebruksplan som vil innebærer økt beiting av storfe i dette området. Det vil bli en avrenning fra beiteområdene som havner i Ole, samt avfall fra elg som følger vilttrekk.

Økt nedtapping vil føre til mindre vann i Ole og høyere konsentrasjon av mulige bakterier i vannet. Senket vannstand kan føre til høyere vanntemperatur og bedre trivsel for bakterier. Som sagt, Ole er generelt et grunt vann med til dels mye mudderbunn.

I år er det et meget snøfattig år. Vanntilførselen er begrenset fordi nedslagsfeltet rundt Ole er relativt begrenset, se topografiske kart. Det blir derfor viktig å følge med på vannstanden. Men det skal ikke utelukkes at mye nedbør i tiden framover kan endre bildet.

Dessverre har dette ikke vært mulig for allmenheten å sjekke vannivået på stedet. Den peilepinnen som skal vise vannivået, er ikke å finne for lekfolk. Men etter det vi vet, har kommunen til enhver tid opplysninger om vannstanden.

Hovedhensikten med økt tapping fra Olevatn er etter vår mening ikke tilstrekkelig tydeliggjort. For oss ser det ut til at den viktigste årsaken til Øystre Slidre kommunes (ØSK) behov for å øke tappingen fra Olevatn er den betydelige planlagte byggevirksomheten på Beitostølen med bla. mange store bygg med fritidsleiligheter. (Åsgården, Liahaugstøen m.fl.). Selv om dette formålet muligens vil tillegges vekt som en «fordel» etter vannressursloven, er det ikke gitt at denne ekstreme utbyggingen hverken er bærekraftig eller å anse som en fordel ut fra et miljø- og naturperspektiv. Det er mye motstand mot disse planene, blant både innbyggere og hyttefolk. Reguleringsplaner er opphevet pga. ugyldighet av statsforvalteren, og statsforvalteren har fremmet innsigelser til reguleringsplaner og sist innsigelser til utkast til ny KPA for Øystre Slidre kommune. Motstanden mot planene har særlig vært knyttet til negative virkninger for naturen, herunder sårbart høyfjellsterrang og tap av gode beiteareal, samt manglende utredninger og begrunnelse for vedtakene.